

ŠTATISTICKÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Tvorba súborov spravodajských jednotiek

5. október 2020

č. s. 10330-151/2020

ev. č. 14081/2020

Obsah

1	Tvorba súborov spravodajských jednotiek.....	3
1.1	Legislatívny kontext.....	3
1.2	Vyčerpávajúce zisťovania	3
1.3	Výberové zisťovania	3

1 Tvorba súborov spravodajských jednotiek

1.1 Legislatívny kontext

Súbory spravodajských jednotiek sú tvorené v súlade s vymedzením uvedeným v [Programe štátnych štatistických zisťovaní](#) (ďalej len „PŠŠZ“). PŠŠZ pri každom štátnom štatistickom zisťovaní uvádza okrem vymedzenia spravodajských jednotiek aj metódu realizácie štatistického zisťovania – metódu vyčerpávajúceho zisťovania alebo výberového zisťovania.

1.2 Vyčerpávajúce zisťovania

Ak je štatistické zisťovanie realizované metódou vyčerpávajúceho zisťovania, sú oslovené všetky spravodajské jednotky v súlade s uvedeným vymedzením.

1.3 Výberové zisťovania

Pre výberové štatistické zisťovania sa súbory spravodajských jednotiek (výberové súbory) vyberajú v súlade so stratifikačnými kritériami jednotlivých zisťovaní. Stratifikačné kritéria pre tvorbu súborov spravodajských jednotiek sú najmä ekonomická činnosť podniku, veľkosť podniku z hľadiska počtu zamestnancov, územná príslušnosť, atď.

Počet spravodajských jednotiek, ktorý sa v jednotlivých stratifikačných vrstvách má vybrať zo všetkých spravodajských jednotiek pre zisťovanie do výberového súboru, závisí od kritérií na kvalitu výstupov. Periodicita zaradenia jednotky do výberového súboru daného štatistického zisťovania závisí od počtu spravodajských jednotiek v stratifikačnej vrstve, ku ktorej jednotka prislúcha. V záujme zabezpečenia kvality výstupov sa väčšina zisťovaní realizuje tak, aby bolo dosiahnuté určité prekrytie výberových súborov medzi jednotlivými rokmi, teda prostredníctvom tzv. longitudinálneho panelu. Ako longitudinálne zisťovania s trojročným longitudinálnym panelom sa realizujú predovšetkým mesačné a štvrťročné zisťovania. V takomto prípade je oslovená spravodajská jednotka vybraná do štatistického zisťovania 3 roky po sebe. Medziročné prekrytie súboru je na úrovni cca 66 %.

Medziročne sa obmení cca 33 % súboru vybraných spravodajských jednotiek, t. j. rotácia spravodajských jednotiek vo výberovom súbore je v rozsahu 1/3. V prípade stratifikačných vrstiev s malým počtom spravodajských jednotiek, nie je častokrát možné zabezpečiť percento rotácie. Preto spravodajská jednotka môže byť v takom prípade do zisťovania oslovená aj častejšie. Ide však iba o ojedinelé prípady, ktoré sa týkajú spravodajských jednotiek vybraných málopočetných stratifikačných vrstiev.

Longitudinálny panel a rotácia spravodajských jednotiek výberového súboru sa technicky realizuje tak, že sa všetky spravodajské jednotky určené k výberu označia príznakmi - podľa toho, v ktorom roku boli vybrané do výberového súboru. Tieto príznaky sú u spravodajskej jednotky využívané k tomu, aby spravodajská jednotka

mohla byť vybratá do výberového súboru v súlade s princípmi longitudinálneho panelu a rotácie.

Samotný výber spravodajských jednotiek sa realizuje v každej stratifikačnej vrstve z príslušne označených spravodajských jednotiek určených na výber jednoduchým náhodným výberom. Jednoduchý náhodný výber je výber, pri ktorom majú všetky spravodajské jednotky v každej stratifikačnej vrstve rovnakú pravdepodobnosť, že budú vybraté do zisťovania. Náhodný výber sa vykonáva softvérovo pomocou špecializovaných softvérov, ktorých súčasťou sú zabudované procedúry na realizáciu náhodných výberov.